Začali sa jarné práce. Sucho sa prehĺbilo.

Poľnohospodári začali jarné práce. Po miernej zime a minimálnej vlahe sejú a sadia plodiny do výrazne presušenej pôdy. Chýbajúce zrážky vidno aj na vzhľade ozimín, ktoré sú v pôde od jesene. Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora bude sledovať stav jarných prác na celom území Slovenska a spustila už aj monitoring škôd na poľnohospodárskych plodinách vrátane sucha.

Extrém strieda extrém: Kým začiatkom roka 2024 bolo kvôli výdatným zrážkam podľa odhadu Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory zaplavených viac ako 23tisíc ha ornej pôdy so škodami na úrovni minimálne 13,5 milióna eur, v tomto roku namiesto podmáčaného terénu vstupujú poľnohospodári do mimoriadne presušenej pôdy. Nedostatok zrážok potvrdzujú pestovatelia naprieč celým Slovenskom.

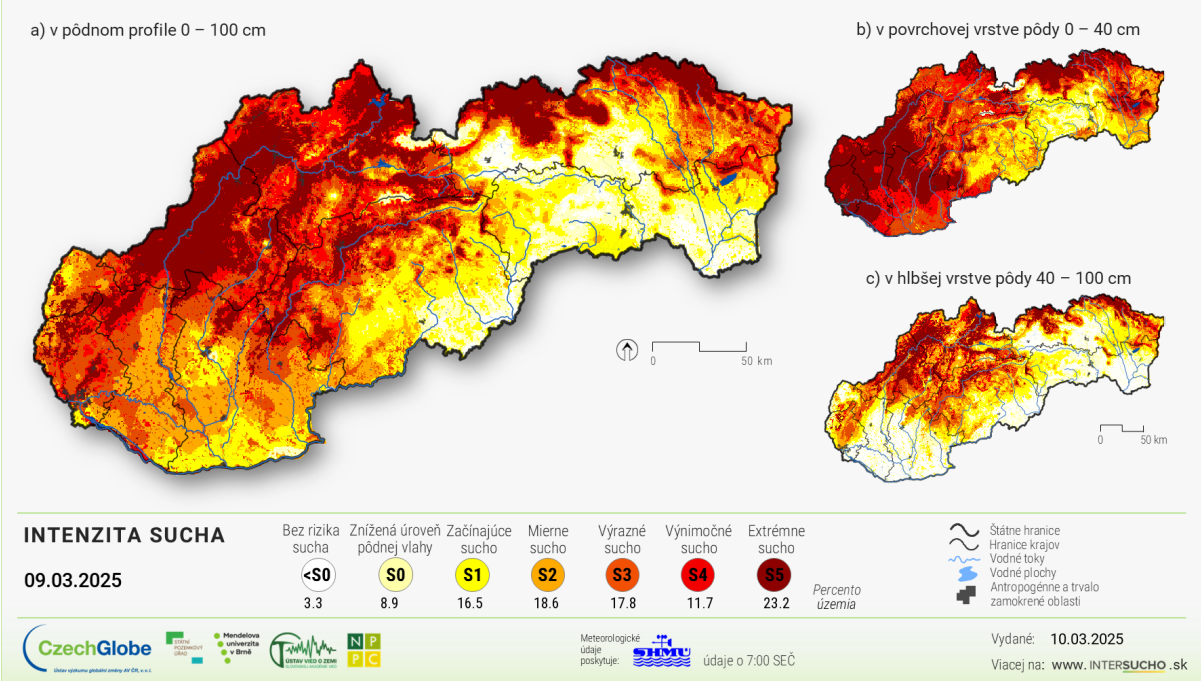

aktuálna mapka sucha, zdroj: SHMÚ, 9.3.2025

„Aj nás trápi enormné sucho, ktoré spôsobuje problémy pestovateľom pri správnom raste a výžive či už na jeseň založených ozimín-obilnín, repky ozimnej alebo trvalých trávnych porastov. Máme tu teda úplne opačný extrém počasia ako vlani," povedal predseda Regionálnej poľnohospodárskej a potravinárskej komory (RPPK) Trenčín Martin Švajda.

„Kým v októbri napršalo v oblasti Trebišova 33 mm zrážok, v januári len 3 mm. Každý jeden poľnohospodár si teraz na začiatku jarných prác želá najmä zrážky. U nás sú obzvlášť dôležité, keďže v oblasti nemáme žiadne napojenie na závlahové sústavy a vodu nám vie dodať jedine dážď," opísal situáciu na východe Slovenska predseda RPPK Trebišov Tomáš Volkai.

Na Slovensku máme približne 55tisíc ha ornej pôdy, ktorá sa môže zavlažovať v závislosti aj od nárokov konkrétnych plodín pestovaných na danej ploche. Reálne sa zavlažuje na výmere do 20tisíc ha a závlahy sú najmä na juhu a juhozápade krajiny. Niektorí poľnohospodári ich zapli už aj začiatkom jari, keďže vodu potrebujú dostať najmä pre zasiate plodiny v rámci špeciálnej rastlinnej výroby. Potvrdzujú to aj samotní pestovatelia, ktorí v tomto čase sejú a sadia zeleninu alebo skoré odrody zemiakov. Sú zakryté ochrannou textíliou, aby im neuškodil prípadný jarný mráz.

„Sucho je výrazné. Je preto priam strategické, ak pestovatelia môžu dodať vodu plodinám prostredníctvom závlah. Niektorí tak už aj robia, no išli do rizika. Ak by totiž prišli prípadné mrazy, tak by vodou natlakované sústavy mohli zamrznúť. Budúcej úrode však treba dodať vodu práve v tomto čase, poľnohospodári tak nemajú inú možnosť, ak chcú rastlinám v suchej pôde pomôcť," uviedol predseda RPPK Bratislava Jozef Šumichrast.

Jarné práce sa rozbiehajú aj v závislosti od nadmorskej výšky. Kým na juhu Slovenska – napríklad aj v komárňanskom regióne – sa už seje a sadí alebo ošetruje repka, v oblasti Trenčína je ešte len pozvoľný nábeh jarný prác. Postupne sa seje jarný jačmeň. Stroje tam najmä ošetrujú porasty po zime alebo odstraňujú náletové dreviny. Tamojší poľnohospodári sa rovnako pustili aj do smykovania lúk a pasienkov: zrovnávajú rozryté miesta po diviakoch a prevzdušňujú porasty tak, aby mohla vyrásť nová tráva či už na výrobu objemových krmovín alebo pasenie hospodárskych zvierat. Na Liptove sa zatiaľ len ošetruje pôda a oziminy.

Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora začala s každoročným monitoringom jarných prác. Vzhľadom na výrazný deficit vlahy spúšťa aj monitoring škôd, ktoré na poľnohospodárskych plodinách spôsobilo alebo ešte len spôsobí sucho. Celoročne bude prostredníctvom svojich členov, no aj nečlenov, mapovať aj ďalšie škody, ktoré na tohtoročnej úrode znásobí okrem sucha aj prípadný intenzívny dážď, mráz, ľadovec, premnožené hraboše a poľovná zver vrátane šeliem.

Slovenský hydrometeorologický ústav vydal 10. marca 2025 aktuálnu správu k pôdnemu suchu. Jej znenie si môžete prečítať TU.

Podľa SHMÚ je miera intenzity pôdneho sucha v celom profile (porovnanie aktuálneho stavu s obvyklými podmienkami v rovnakom období v priebehu rokov 1961 – 2015) na úrovni výrazného až extrémneho sucha na približne polovici územia. Extrémne sucho zasahuje takmer ¼ územia a vyskytuje sa najmä na západnom Slovensku, miestami na strednom Slovensku a na severovýchode. V povrchovej vrstve je najhoršia situácia na západnom Slovensku a lokálne aj na severe a severovýchode, kde je extrémne sucho. V hlbšej vrstve je extrémne sucho miestami najmä v severnej polovici územia, na severozápade a severovýchode Slovenska. **Normálne vlahové podmienky sú**

na 1% územia Slovenska.